

Spm fra chatten til Dag:

- Hva menes med skjevhet i forbruk? **BLE SVART UT**
- Hvordan/Hvorfor har vi høyest co2 forbruk med våres tiltak på fornybar energi , elbil og teknologi etc? **BLE SVART UT**

Et utdypende svar her er at selv om 98% av den fornybare energien vår er «grønn» og elektrisk, så er bare 8% av vår totale energiproduksjon fornybar. Det aller meste er olje (45%) og gass (48%). Det er altså viktig å skille mellom elektrisitet og total energi.
- Er det noe samarbeide mellom de Nordiske landene rundt dette tema? **BLE SVART UT**
- Hva er dine tanker rundt drakampen mellom klima og miljø? Bør et verna vassdrag forbli verna av automatikk?

Jeg tenker det er viktig at vern ikke bare er noe som varer til neste vedtak som omgjør det, men har et varig perspektiv. Noen steder kan utbygde vassdrag utnyttes noe mer, men vernede vassdrag mener jeg bør forbli vernede.
- Hva ser du, Dag, som de viktigste endringene vi må gjøre i våre livsstiler for å redusere klimabelastningen, og hvilke av disse ser du på som realistiske?

Det er noen ganske enkle grep vi kan gjøre. Redusere antall flygninger monner mest (man må ikke la seg forvirre av at flytrafikk totalt bare står for 2% av utslippene, for oss personlig er dette som regel det viktigste bidraget. Utover det er det de tre B 'ene; biff, bil og bolig. Men jeg tenker klær, elektronikk, alt forbruk som ikke er nødvendig vil bidra, uten at det går ut over livskvaliteten.
- Er dette idet hele og store reverserbart? når permafrost har tint opp så mye som det har, havene varmes opp og alle isbreene er på tilbakegang

Nei, det er ikke reversibelt på en tidsskala på tusenvis av år, men foreløpig er tiningen av permafrost ganske beskjeden så her er det mulig å begrense det betydelig og stoppe prosessen. Endel av breene er nok irreversibelt tapt, kanskje også Grønlandsisen.
- Hvor mye kan oppnås gjennom bedre arealplanlegging i by og land?

Mye, og den lavthengende (og nødvendige) frukten er å «vaske» alle de gamle arealplanene som fortsatt legger opp til masse veibygging, hyttebygging og andre arealinngrep.
- Kan vi få link til den rapporten takk :)

Antar det var snakk om denne: Lenton TM et al. The Global Tipping Points Report 2023. University of Exeter 2023. <https://global-tipping-points.org>.
- Er det fortsatt slik at vi kan hente ut mye mer energi i nåværende vannkraftverk om vi fornyer vannturbinene våre?

Ja en del, men det er klart det monner lite i forhold til et inn meldt kraftbehov på opp mot 160 TWh.
- Kjernekraft virker fornuftig. Tilsynelatende mange fordeler og få ulemper. Hva tenker Dag om produksjon av kjernekraft i Norge?

Jeg har også tvilt meg fram til et ja her fordi det er det minste av flere onder. Det er imidlertid ingen kompetanse på dette i Norge, trolig er det 10 år eller mer før vi kan ha det i drift i Norge (noen mener 20+), og det er selvsagt heller fortsatt ikke trivielt mht uran og avfallslagring, selv om de er blitt sikrere. Det må altså ikke bli noen sovepute.
- Blir Norge egentlig sett på som et "grønt" foregangsland globalt sett opp mot oljeproduksjonen vår?

I stadig mindre grad. Vi er flinke i internasjonale forhandlinger, og har spilt viktige rolle både for IPCC, naturavtalen og regnskogsbevaring, men vi er altså ikke flinke til å feie for egen dør.

- *Er el-bil så miljøvennlig på totalregnskapet for naturen som det gis uttrykk for? Antakelig ikke, de er tunge, sliter på veiene, og krever mye elementer og mineraler. Rent klimamessig er de allikevel utvilsomt bedre enn fossile biler, og de er mye mer energieffektive. Det beste er allikevel offentlig kommunikasjon, sykkel og føtter! Jeg har selv skaffet meg elbil, men bruker mest sykkel (selvsagt enklest når man bor i by...).*
- *Hva med alle de som mener at klimaendringer er opphauset- hvordan møter man de. Her er svaret alltid saklig kunnskap, men det er viktig å ha lest seg litt opp på det så man kan vise til klare fakta (som jo finnes). Jeg tror f.eks. CICERO har en bra side på hvordan man takler dette, og gode svar på ulike innvendinger.*